

Samenvatting iPads For Special Needs

iPads for Special Needs is geschreven door Sami Rahman, een vader met een kind met een beperking. Het boek is voor me meegenomen uit de VS door Anne Vrieze (@annevrieze) met wie ik een twitterrelatie heb. De Engelstalige versie is inmiddels gratis beschikbaar (na gratis registratie) via <http://ipads4specialneedsbook.com/protected/>. Het kan handig zijn om voorbeelden van de schermen te bekijken. De schrijver van het boek is verbonden aan www.BridgingApps.org, een website waarmee je gericht goede apps kunt zoeken, ook Nederlandstalige apps!

Aan de ene kant heb ik een zoon die door zijn gedragsproblematiek niet tot leren kwam in een schoolse setting. Ik ben voor hem op zoek gegaan naar de mogelijkheden, samen met Het Plein, een zorginstelling die samen met zijn school en IVIO nu het onderwijs verzorgt. Ik merkte al snel dat de iPad een toevoeging zou kunnen zijn voor hem in zijn ontwikkeling richting zelfstandigheid en inmiddels wordt de iPad ingezet voor rekenen, taal, fijne motoriek, vrijetijdsvermaak, et cetera. In samenwerking hebben we de passende programma's gevonden. Het grote voordeel van de iPad vind ik dat het stimuleert om zelfstandiger te werken (door de interactiviteit) en dat heeft een boost gegeven aan zijn zelfvertrouwen. Ach, ik kan er uren over praten. Doe ik niet. Overigens blijft de iPad een middel, maar het is niet de enige manier om tot een goede ontwikkeling te komen natuurlijk.

Aan de andere kant heb ik door stichting Inklus de drang om mij op de hoogte te blijven stellen van de ontwikkelingen en de kennis te delen, zodat anderen er ook wat aan hebben. Deze dubbelfunctie heeft geleid tot deze samenvatting. Hier horen een paar opmerkingen bij:

- het boek is bedoeld voor de Amerikaanse markt. Dat betekent dat de apps ook allemaal Engelstalig zijn wat niet altijd handig is. Ik heb daarom sommige apps en websites weggelaten en/of vervangen door mijn eigen ervaringen.
- prijzen van de apps heb ik weggelaten, omdat het steeds kleine bedragen zijn (tot €5, meestal dik eronder), dat kan niet de reden zijn om iets niet aan te schaffen lijkt me. Als de prijs boven de € 5 is, dan meld ik dat.
- Het boek is geschreven voor ouders, maar professionals zullen er zeker ook wat aan hebben.
- De ontwikkelingen gaan snel, op sommige punten is het boek al weer wat verouderd.

Als laatste heb ik een verzoek aan ieder die gebruik wil maken van de samenvatting. Samen met mijn collega heb ik www.blogboek.com ontwikkeld, een online communicatiemiddel rondom een special need kind wat de samenwerking tussen alle betrokkenen verbetert en kennis deelt over het kind. De ouder is de beheerder.

Helaas hebben we nauwelijks reclamebudget en dus zoeken we andere manieren om bekendheid te krijgen. Je kunt ons hiermee helpen door ons te volgen via twitter, facebook of de nieuwsbrief. Kijk eens op www.blogboek.com en vertel het aan de mensen voor wie het is. Deel het op Facebook, twitter er over. Alle publiciteit helpt.

En natuurlijk kun je zelf ook een Blogboek aanschaffen! Er is een gratis versie (voor maximaal 2 professionals of proberen) en een betaalde versie (€50 per jaar).

Veel leesplezier. Het zal je duizelen van de mogelijkheden.

Sanne-Lot van Ulzen
sanne-lot@blogboek.com
www.blogboek.com
www.twitter.com/blogboekcom
www.facebook.com/blogboek

Wat kun je met een iPad?

Inzetten als middel voor communicatie, therapie (fijne motoriek en soms zelfs grove motoriek), onderwijs, algemene ondersteuning, ontspanning (spelletjes), middel van motivatie (want wie wil niet met een iPad gezien worden?).

Wat voor iPad kopen?

Er is een iPad met en zonder internetkaart en een intern geheugen van 16GB, 32GB of 64GB om tot een keuze te komen kunnen de volgende overwegingen helpen:

- - zonder internetkaart (3G) heb je alleen internet bij een Wifi-hotspot. Alleen als je een bepaalde app hebt die afhankelijk is van het internet en die je altijd moet kunnen gebruiken, dan is de internetkaart de moeite waard
- - wat is het risico dat de iPad kapot kan? Is dat de extra kosten waard die je betaalt voor extra geheugen? Meestal niet.
- - heb je het extra geheugen echt nodig? Of kun je een deel in iCloud of Dropbox (zie later) opslaan (gratis of tegen marginale kosten)?

En wat kun je er verder bij kopen?

- Bescherming van de iPad (hoes) en schermfolie. Is het nodig? Kan je kind de iPad nog goed bedienen?
- Koptelefoon, apart toetsenbord, standaard. Denk goed na hoe de iPad gebruikt gaat worden en door wie. Vraag ook eens bij medegebruikers.
- Bluetooth Randapparatuur (zoals koptelefoon of toetsenbord)
- Stylus (soort pen te gebruiken ipv je vinger): niet iedere stylus werkt. Controleer of de stylus gemaakt is voor de iPad. Er bestaan ook stylussen die te bedienen zijn vanuit een koptelefoon, de mond of afwijkende handgrepen.
- Toetshulpmiddelen, als je wijsvinger ondersteuning nodig heeft
- Bevestiging: bijvoorbeeld aan de rolstoel of een tafel.
- Braille interface

Knoppen op de iPad

- Bovenop: Links de uitgang voor een koptelefoon, rechts aan/uit knop.
- Onderop in het midden de opening voor de oplader en daarboven aan de voorkant de home-button (vierkantje)
- Zijkant volumeregelaar en daarnaast een schuif die of het volume of het draaien van het scherm aan/uitzet.

Installeren

- Schermfolie installeren. Skinomi schijnt de beste te zijn. Goed geïnstalleerd zie je bijna niet dat er een extra laagje over het glas zit.
- Registreren bij Apple, hier heb je een iTunes-giftcard of creditcard voor nodig: verbind de iPad met een computer, die gaat waarschijnlijk vanzelf naar iTunes en anders doe je dat zelf. Zodra de iPad herkend wordt, zal worden gevraagd of je de iPad wilt registreren. Ergens in het proces kunnen je kiezen of je de apps/foto's/muziek van de iPad steeds automatisch wilt synchroniseren of handmatig. Kies voor automatisch totdat je een eigen beheerplan hebt.
- *Vind mijn iPad* installeren
- Wifi aanzetten (via instellingen, Wifi) of internetkaart (prepaid of abonnement) installeren (midden boven)

Applicaties (Apps) kopen

Dat kan via iTunes (en dan via synchronisatie, dus met de kabel tussen de computer en de iPad) of via de App-store direct op de iPad. Je hebt altijd je Apple-ID nodig die je hebt aangemaakt bij de registratie (zie hiervoor). Aan deze ID is geld gekoppeld via de creditcard of de gift-card.

Als je een betaalde app hebt, dan zijn alle updates in de toekomst gratis.

Als je meerdere iPads hebt en je gebruikt één Apple-ID, dan kunnen de iPads de apps delen. Als je verschillende Apple-ID's gebruikt, dan kan dat niet, maar dan kan ook niemand in je eigen account neuzen. Misschien toch handig als je kind alweer wat ouder is?

Apps kopen via iTunes

Inloggen in de winkel met je Apple-ID. Je kunt zoektermen invullen. Let op dat je het juiste apparaat selecteert (dus iPad, geen iPod). Als je een app aanklikt, krijg je allerlei informatie, zoals een omschrijving, screenshots en beoordelingen.

Sommige apps zijn gratis, soms moet je betalen (meestal een bedrag tussen de €0,79 en €5,-). Onafhankelijk van de prijs is het koopproces hetzelfde, ook bij gratis apps dus: klikken op de button met de prijs, inloggen met je Apple-ID, eventueel bevestigen en het downloaden begint.

Als je koopt via iTunes, dan wordt de app als back-up bewaard bij iTunes.

Waarschijnlijk gebruik je de App-store meer, want dan heb je geen aparte computer nodig (opstaan, naar de computer toe, gedoe).

Apps kopen via de App-store

Open de App-store op de iPad door op het icoon te klikken.

Kijk eens rustig hoe de pagina is opgebouwd. Onderin de menubalk vind je o.a. Genius (apps die worden geadviseerd op basis van eerdere aankopen), categorieën en gekocht (alles wat je eerder gekocht hebt. Erg handig, vooral eens proberen.

Als je koopt via de App-store, dan vind je altijd je aankopen terug door in het menu onderin te klikken op 'aankopen'.

Synchroniseren

Dat is ongeveer hetzelfde als een back-up maken (het verschil wordt later uitgelegd). Erg belangrijk. Vooral omdat een iPad nou eenmaal sneller kapot kan dan een pc. Doe het dus regelmatig. Het kan op 3 manieren:

1. Via de kabel (de oplaadkabel, ene kant in de iPad, andere kant -usb- in de computer). Als je iTunes al geïnstalleerd hebt op de pc, dan gaat het automatisch, anders zul je iTunes de 1e keer moeten installeren. Volg de commando's op.
2. WiFi. Gaat automatisch als je het eenmaal hebt aangezet via het instellingenmenu: iTunes/opties/synchroniseren met WiFi.

iCloud. Dat zet je aan via iTunes (op de pc dus), als je de iPad hebt verbonden aan de pc (zie 1), kijk dan bij back-up-instellingen, daar kun je kiezen of je de back-up maakt op de pc of in de cloud. Houd er rekening mee dat alleen de eerste 5GB gratis is in de cloud, daarna moet je betalen. Geen wereldschokkende bedragen, maar toch...

En dan starten... maar waar moet je beginnen?

Om de iPad ontwikkelingsgericht in te kunnen zetten moet je weten waar je kind nu staat en waar je naartoe wilt. Doelen dus. Doelen kun je verdelen in korte- en lange termijn doelen.

Waar staat je kind nu? Dat kun je bepalen aan de hand van recente assessments. Zijn die er niet? Vraag aan de therapeuten of een begeleider om een soort mini-assessment te maken. Gericht op wat het kind al kan en wat ie nog moet leren. Het ontwikkelingsprofiel van Blogboek zou hiervoor gebruikt kunnen worden. Zie www.blogboek.com.

Korte termijn doelen

Overzichtelijk, vaak wordt er op school en bij zorginstellingen met korte termijn doelen gewerkt van 6 weken tot 3 maanden.

Een mooi voorbeeld van een eerste doel is om het kind geïnteresseerd te krijgen in de iPad, om er plezier in te krijgen. Probeer dat te bereiken via zijn interesses. Als een kind bijvoorbeeld van kleuren houdt, zoek dan een app waarbij je kunt kleuren.

Een aantal voorbeeld apps zijn (in het Engels):

- Colors toddler school; kleuren zoeken
- Sound touch; klikken op iconen die vervolgens geluid maken. leuk voor de interactiviteit.
- Interactieve spelletjes als Bubbles (klik erop en ze knappen), Bubble wrap (zelfde maar dan digitaal), Alfabet-spelletjes (bv interactive alphabet), Getallen (Numbers Toddler Preschool)
- Video; dit kan zelf ontdekken van Youtube zijn of de Apple Video app (films kopen of downloaden via iTunes op de pc en door middel van synchroniseren op de iPad zetten, afspelen via Apple Video App.
- Muziek: je kunt de iPad gebruiken als iPod (MP3-speler), maar ook zijn er leuke apps die muziekinstrumenten nabootsen, waardoor je de muziektherapie zo kunt voortzetten. Kan ook goed voor de fijne motoriek zijn. Bijvoorbeeld Djembe, Finger Drums, Magic Piano HD
- Tekenen: Spawn Illuminati HD, Magic Ink (bij harder drukken krijg je een dikkere lijn), Learn Finger Paint.

Lange termijn doelen

Hiervoor heb je hulp nodig van school en andere therapeuten. Houd er rekening mee dat niet elke professional bekend is met de iPad. Neem de tijd om hen te laten wennen, zodat je later samen kunt kijken hoe de iPad de lange termijn doelstellingen kan ondersteunen. Houd er ook rekening mee dat de iPad niet bij alle doelen ingezet kan worden. Het blijft een middel, zoals er ook andere middelen zijn.

De ene school is flexibeler dan de andere school. Maar het zou goed zijn als de hele school het voordeel van de iPad ziet (en echt, ik krijg geen bonus van Apple), zodat leerkrachten en therapeuten zich er goed in kunnen verdiepen en de iPad structureel in kunnen zetten. Je zou dan samen een plan kunnen bedenken om in elke klas een iPad te krijgen. Bij ons is dat gelukt.

Voor je kind is het het beste om de iPad zowel op school als thuis in te zetten. Zo kun je één uurtje therapie (spel- of ergotherapie bijvoorbeeld) verlengen naar vele uren en dus is dan het resultaat ook groter. Er wordt, spelenderwijs, hard gewerkt.

Om de lange termijn doelen te kunnen bepalen, zul je moeten kijken welke vaardigheden nog ontwikkeld moeten worden. Dit kun je bespreken met alle therapeuten en leerkrachten. Nogmaals het inzetten van Blogboek is hierbij erg handig weet ik uit eigen ervaring. Stel het ontwikkelingsprofiel op, vraag hierbij input van de professionals. Vertaal vervolgens die nog te ontwikkelen vaardigheden in doelen en geef de professionals hierbij rechten, zodat je samen tot de goede doelen komt. Per doel kun je dan aangeven welke iPad apps je inzet. Vervolgens houd je bij hoe het gaat (via de reacties), zodat je ook snel in staat bent bij te stellen. Want het kan natuurlijk zo zijn dat een gekozen app niet aan de verwachtingen voldoet en dan is het geboden om snel iets anders te vinden, om frustratie bij het kind te voorkomen. Of je kind vindt het zo leuk dat ie het doel veel sneller behaalt dan verwacht, ook dit gebeurt vaak. Kijk voor meer informatie op www.blogboek.com

De iPad kun je ook gebruiken om alle informatie over je kind bij elkaar te houden. De schrijver geeft bijvoorbeeld aan dat je alle adressen, medicatie, de hulpvraag et cetera op de iPad kunt zetten. Tja, ook hierin voorziet Blogboek. Alle informatie bij elkaar en overal bereikbaar waar internet is. Dus niet alleen op de iPad. Nog handiger! Hoewel Blogboek nog niet volledig iPad compatibel is in okt 2012, maar dat komt nog. Houd er wel rekening mee dat je over internet moet kunnen beschikken om toegang te hebben tot de informatie.

Andere ondersteunende apps:

- Apple kalender (zit standaard op de iPad). Persoonlijk gebruik ik liever de google-agenda, die is eenvoudiger te combineren met andere agenda's. Als de agenda alleen voor je kind is, kan ik de week planner for kids aanbevelen. Ik gebruik hem zelf ook. Een kind kan zijn eigen planning maken (met picto's) en ook op school kan het gebruikt worden.
- Mail, ook standaard.
- IEP Checklist: Engelstalig. Ook hier is Blogboek een goed alternatief.
- Springpad (engelstalig), notitieblok.

Kortom: als je de iPad effectief wilt inzetten, overleg dan met alle professionals rondom je kind, van medici tot school en mantelzorger. Sommigen zullen dit leuke en nuttig vinden, anderen hebben niets met de nieuwe digitale middelen. Het zij zo. Begin met degenen die wel willen. Zet Blogboek in om samen tot de goede doelen te komen.

Instellingen en Controle

Belangrijkste instellingen

Volume

- Je kind heeft zo de volumeknop op de iPad gevonden, onderaan: links is zachter, rechts is harder. Stel dat hij dan altijd direct kiest voor het hoogste geluid, dan kun je hier een stokje voor steken op verschillende manieren.
- Gebruik een koptelefoon.
- Bij media als video en muziek kun je tijdens het downloaden het volume regelen, de manier waarop dat kan, verschilt per keer, dus dat wordt hier niet verder behandeld.
- Sommige hoesjes verzachten het geluid.
- Instellingen/algemeen/muziek. Bij films kan dit vaak in het filmscherm zelf.

Beeld/helderheid

Dit gaat automatisch (als je dat geactiveerd hebt). Aanpassen gaat via voorkeuren/helderheid & achtergrond/settings, hier kun je ook het automatisch aanpassen activeren.

Achtergrondafbeelding en loginafbeelding, beiden kunnen erg belangrijk zijn voor het kind, bijvoorbeeld om zich te hechten aan het apparaat. Zorg ervoor dat de afbeelding al bij de foto's staat (zie verderop voor beheer van de foto's). Dan instellingen/helderheid en achtergrond/kiezen welk scherm je wilt veranderen (toegangsscherm of beginscherm).

Naast de volume regelaar op de iPad zit een schuifje waarmee je het meedraaien van scherm aan- en uitzet of waarmee je het volume uitzet. Dit kun je instellen via instellingen/algemeen/functie zijschakelaar, kizen voor rotatievergrendelaar of geluid uit.

Het multitaskscherm

Als je dubbelklikt op de homeknop (het vierkantje) dan schuift het scherm omhoog en krijg je onderin alle gebruikte apps waar je doorheen kunt gaan. Helemaal links (waar je komt door met je vinger naar rechts te vegen) heb je een multimedia-dashboard met volumeregelaar, helderheid en een terug-/doorspeelknop.

Controle op gebruik van de iPad

De toegang tot de iPad kun je beperken met een pincode: instellingen/algemeen/codeslot, je kunt een simpele code instellen (maximaal 4 cijfers) of een moeilijke code en je kunt instellen na hoeveel minuten inactieve iPad de code ingesteld wordt.

Beperkingen instellen: via instellingen/beperkingen kun je beperkingen (in toegang tot apps) instellen (staat standaard uit), daarvoor maak je eerst een toegangscode aan. Vervolgens kun je verschillende onderdelen blokkeren zoals safari, youtube, camera, face time, iTunes, Ping, installeren van apps, het verwijderen van apps. Deze zijn dan alleen toegankelijk met de toegangscode. Verder kun je het wijzigen van de locatie en het wijzigen van accounts blokkeren. Je kunt bepaald materiaal (films, muziek, tv-programma's en apps) beperken en je kunt in het Gamecenter nog beperken dat er vrienden worden toegevoegd of dat er met meerdere mensen tegelijk gespeeld wordt (multispelers)

Je kunt het internet op meerdere manier beperken:

- Helemaal blokkeren via instellingen/beperkingen/safari (zie hiervoor). Eerst wel de toegangscode instellen. Ook meteen het toevoegen van apps blokkeren, anders is er via een omweg alsnog toegang tot het internet.
- Je kunt wat wijzigingen maken in de voorkeuren van Safari via instellingen/safari.
- Je kunt een andere browser installeren, zoals Mobicip Safe Browser (voor wat meer ervaren gebruikers), Safe Web for Kids (voor de jongere gebruiker)

Mogelijkheden op gebied van toegankelijkheid

Welke functies je gebruikt, is natuurlijk afhankelijk van de behoeften en mogelijkheden van het kind. Experimenteren dus maar...

Zien

Apple heeft voor mensen die niet kunnen lezen en/of blind zijn de volgende functies:

- Voice over: Instellingen/algemeen/toegankelijkheid/VoiceOver. Het is even oefenen, omdat de functies wat anders werken. 1x klikken selecteert de tekst en leest voor, 2x klikken is de knop activeren, scrollen is vegen met 3 vingers (duim, wijs- en middelvinger). Zet de taalrotor wel op Nederlands, anders is de gesproken tekst niet te begrijpen. Echt handig voor de kinderen die blind of slechtziend zijn en voor de kinderen die niet kunnen lezen. Er zijn veel extra commando's rondom VoiceOver die je kunt proberen. De oefenknop is erg handig!
- Zoomen: instellingen/algemeen/zoomen
- Dit vergroot het scherm. Je kunt het vervolgens activeren en de-activeren door te (dubbel)klikken met 3 vingers.
- Omdraaien tekst en achtergrondkleur (zwart/wit): Instellingen/algemeen/toegankelijkheid/wit op zwart. Als je dit aan doet, krijg je een zwarte achtergrond en witte letters.
- Tekst vergroten: instellingen/algemeen//toegankelijkheid/grote tekst. Deze werkt niet bij alle apps. Bijvoorbeeld niet in iBook, wel in mail.
- Tekstdelen uitspreken: instellingen/algemeen/toegankelijkheid//spreek selectie uit.
- Het spreekt geselecteerde tekst uit. Werkt alleen bij apps die ook geschikt zijn voor VoiceOver.
- Assistive touch: instellingen/algemeen/toegankelijkheid/assistive touch. Voor de kinderen die problemen hebben met hun motoriek:
- Geluidssignalen: instellingen/algemeen/geluiden. Hiermee kun je allerlei meldingen en beltonen verschillende geluidssignalen geven. Bijvoorbeeld sms-toon, tweet, agendamelding, toetsenbordklik etc.

Horen

- Face Time: instellingen/FaceTime/aanzetten, daarna Maak nieuw account aan. Videobellen met een ander Apple-apparaat (iPod, iPad, iPhone, iMac etc). Te gebruiken om te liplezen, te koppelen aan een programma wat spraak vertaalt in gebarentaal of te combineren met chatfunctie. Je registreert je bij Face Time met een (geldig) e-mailadres en een naam. Je vindt andere gebruikers door te zoeken op voornaam, achternaam en/of e-mailadres. Klik op een contact en FaceTime gaat verbinding zoeken. Wel internet nodig. Gebruik het sterkste internet wat beschikbaar is, ga zo dicht mogelijk bij het modem zitten bij WiFi, dat verbetert de ontvangst behoorlijk. Je kan meerdere FaceTime accounts openen als er meerdere gebruikers van dezelfde iPad zijn.
- Bijschriften geluid: instellingen/video/bijschriften geluid. Deze werkt alleen bij de video-app. Bij andere apps kun je in de app zoeken of het mogelijk is.
- Koptelefoon Jack. De ingang voor de koptelefoon kan ook als uitgang (luidsprekers) gebruikt worden.
- Bluetooth audio. Instellen is eenvoudig: Instellingen/algemeen/bluetooth aanzetten. In dit subprogramma blijven. Vervolgens doe je het bluetooth-apparaat aan (minimale afstand), je ziet de naam van het apparaat verschijnen op de iPad met de opmerking 'niet gekoppeld'. Klik op de naam naam van het apparaat en dan begint het koppelingsproces. De iPad vraagt eventueel een uniek nummer, dat nummer moet ergens in de papieren van het bluetooth-apparaat staan.
- Mono audio: instellingen/algemeen/toegankelijkheid/horen, de rest wijst zich vanzelf. Deze optie is

handig voor mensen met niet gelijkhorende oren.

- Boodschappen met iMessage. Aanzetten door middel van instellingen/boodschappen (ballonnetje met groene achtergrond). Dan een account aanmaken (voornaam, achternaam, e-mailadres, wachtwoord, veiligheidsvraag). Mag verschillen van je Apple-ID. Met iMessage kun je chatten en bestanden versturen naar andere Apple-apparaten met iOS: iPad, iPod, iPhone. Gratis als je WiFi gebruikt.
- Visuele meldingen. Als je met je vinger van de top van het scherm naar beneden veegt, dan krijg je een overzicht van alle recente notificaties, bijvoorbeeld dat iemand heeft gereageerd op je status in Facebook. Je kunt per app kiezen hoe je de meldingen wilt ontvangen: via het voorgaande overzicht of als aparte melding in het midden van je scherm waarbij je vaak op 'ok' moet klikken om het popup schermje te laten verdwijnen. Het is mogelijk om de volgorde in te stellen van de meldingen door instellingen/berichtgeving/app aanklikken/aanzetten.

Motoriek en fysieke beperkingen

Hiervoor heeft Apple de volgende eigenschappen en functies:

- Dun en licht ontwerp
- Groot multitouch scherm
- Knoppen op het apparaat zijn te voelen
- Mogelijkheid om scherm horizontaal of verticaal te houden. Als je even snel het scherm wilt vastzetten (zodat het niet meedraait met je bewegingen), dan kan dan door 2x op de homeknop te drukken, helemaal naar links te gaan (multitask-menu) en op knop helemaal links (met de ronde pijl) te klikken. Er verschijnt dan een slotje in de knop, het scherm kan niet meer meedraaien. Eerder is al aangegeven hoe je het scherm vast kunt zetten via het knopje aan de onderkant op de iPad rechts van de volume-schuif.
- Intelligent toetsenbord met tekstvoorspelling. Tijdens het typen voorspelt de iPad woorden, zodat je minder aanslagen hoeft te doen. Het is een zelflerend systeem, het leert van de woorden die je gebruikt. Het systeem voegt zelf ook hoofdletters toe en andere tekens. Overigens kan het ook erg irritant zijn, als de suggesties onjuist zijn en je het moet corrigeren. Je kunt het uitzetten via instellingen/algemeen/toetsenbord
- Extern toetsenbord. Kan aangesloten worden (eventueel met bluetooth) voor degenen die toetsen moeten kunnen voelen. Er is een speciaal toetsenbord voor de iPad met een standaard waarop je de iPad kunt vastklikken, waarmee de iPad tegelijk opgeladen wordt. Je krijgt dan het idee van een laptop. Niet de goedkoopste oplossing, maar wel handig. In de winkel werd gezegd dat het toetsenbord (wat ik had gekocht bij de iPad1) niet compatibel was met de iPad2, maar dat blijkt niet waar. Controleer dat goed van te voren. Ook het draadloze toetsenbord van de Apple werkt natuurlijk. En de meeste bluetooth toetsenborden die een Apple-layout hebben.
- Stereo ingang/uitgang. Je kunt deze gebruiken om je stem op te nemen voor tekst-apps het geven van een toelichting bijvoorbeeld. Of bij muziek-apps die reageren op vocale commando's. Hierin zijn nog niet veel apps, maar die zullen ongetwijfeld nog komen. Bijvoorbeeld Dragon Dictation: zet spraak om in tekst.
- Automatisch synchroniseren door middel van WiFi: iTunes activeren, iPad (éénmalig) met kabel verbinden aan iTunes, in het linker menu op de iPad klikken, Opties/synchroniseren via WiFi/activeren.
- Touch-ondersteuning: Assistive touch. De iPad maakt gebruik van allerlei vingerbewegingen die lastig kunnen zijn voor mensen met een fysiek probleem of een beperkte fysieke motoriek. Of de iPad zit vast aan een rolstoel waardoor bepaalde bewegingen niet mogelijk zijn. In die gevallen kun je de touch-ondersteuning gebruiken. Het zijn alternatieve commando's in plaats van vingerbewegingen. Je activeert de assistive touch door middel van instellingen/algemeen/toegankelijkheid/assistive touch aanzetten. Rechtsonderin krijg je dan een zwart vierkant met wit rondje erin te zien, als je die aanklikt krijg je 4 mogelijkheden:

1. Gebaren: hieronder zitten 4 mogelijkheden waarmee je multivingerbewegingen kunt vervangen met één klik. Door op én van de buttons te klikken krijg je blauwe virtuele vingertoppen op je scherm en die kun je bewegen. Zo simuleer je de multivingerbewegingen.
2. Apparaat: heeft 6 knoppen en de terug-knop in het midden: roteren van het scherm (90 gr links/rechtsom roterend, staand of liggend), vergrendelen van het scherm, vergrendelen van de rotatiemogelijkheid, schudden en volume omhoog/omlaag.
3. Favorieten met 8 keuzes en de terugknop in het midden. 7 lege knoppen die je zelf kunt vullen. Je kunt dan commando's die je veel gebruikt (zoals scrollen bijvoorbeeld) vervangen door korte gebaren. Dit doe je in het AssistiveTouch-scherm. Deze mogelijkheid is ook erg handig voor mensen zonder motorische of fysieke beperking. Als je een nieuw gebaar aanmaakt, kom je in een leeg scherm. Hier plaats je het gebaar, bijvoorbeeld met 3 vingers naar beneden vegen. Dan stop/opslaan/naam geven aan het gebaar. Daarna activeren: klik op de assistiveTouch knop/favorieten/het aangemaakte gebaar. Je kunt het gebaar verwijderen door in het AssistiveTouch scherm te klikken op 'Wijzig' rechtsboven, je krijgt dan het verboden-teken voor de gebaren, klik nu de gebaren aan die je wilt verwijderen.
4. Thuisknop (de homeknop)

En als je in het midden klikt, dan ga je terug naar het vorige scherm.

Communicatiemogelijkheden met de iPad

De iPad wordt vaak ingezet voor verbeteren van de communicatie: relatief goedkoop (veel goedkoper dan de formele middelen), het komt 'hip' over (heel wat beter dan een spraakcomputer) en het is multifunctioneel.

In dit hoofdstuk komen diverse apps aan de orde die de communicatie verbeteren, maar omdat het Engelstalig is, laat ik die voor een deel achterwege. Ik verwijs naar de website <http://www.logo-apps.nl>, dat is een Nederlandse website waar logopedisten apps beoordelen gericht op communicatie. Echt de moeite waard.

Om communicatie-apps in te zetten zul je als volgt te werk moeten gaan:

1. Zorg ervoor dat de gebruiker met de iPad wil werken (hier is al een en ander over gezegd).
2. Onderzoek (samen met professionals) waar je wilt starten, eventueel door een assessment.
3. Bepaal de korte en lange termijn doelen van het kind.

Nogmaals: Blogboek is hierbij een mooi middel, omdat je samen met de professionals het plan kunt maken, zonder dat je veel tijdsintensief face-to-face contact nodig hebt, bovendien biedt Blogboek de mogelijkheid om de ontwikkeling op gebied van communicatie bij te houden en is er veel ruimte voor het bijhouden van de doelen.

Apps die (bijna) niet taalgevoelig zijn:

- Answers:yes/no HD: door het gebruik van kleuren misschien ook in Nederland te gebruiken.
- Proloque2Go (€169,99!!): het kind gebruikt symbolen om zinnen te bouwen. De zinnen worden uitgesproken. Je kunt symbolen categoriseren, je kunt zelf symbolen of afbeeldingen toevoegen, de leerkracht heeft een eigen deel. Kortom het is een hele uitgebreide app. En daar is de prijs ook naar.

Het beste uit je iPad halen

Vinden van goede apps

Er zijn zo veel apps dat het soms moeilijk is om te vinden wat je zoekt. Of het nou via iTunes, de Appstore of via internet is. Het kan zijn dat je via iTunes andere resultaten krijgt (in aantal en soort) dan bij het zoeken via de Appstore. Zoeken via internet kan zo veel resultaten opleveren, dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Beter is het om bepaalde blogs te lezen of je te abonneren op bepaalde nieuwsbrieven of twitteraccounts. In Nederland zijn dit bijvoorbeeld:

- speciale onderwijszorg en ict
- juffrouw Jannie
- iKind.nl is een website met allerlei apps voor kinderen, je kunt zoeken op leeftijd en andere criteria. Niet speciaal voor special need kinderen
- www.autismeplein.nl/autisme-apps
- de auteur van het boek iPads for special needs is medeoprichter van BridgingApp.com. ook Nederlandstalige apps zijn hierin meegenomen. Erg uitgebreid!

Bij het zoeken via de Appstore wordt het gebruik van Genius aangeraden.

Tips bij het vinden en beheren van de juiste apps:

- Lees de informatie bij de apps, zoals beoordelingen, screenshots et cetera.
- Download eerst de lite/light versie en als die bevalt pas de betaalde versie (verwijder dan wel de lite versie)
- Laat niet te veel apps op de iPad staan. Wissel het af. Als je via iTunes de apps koopt, dan wordt er een back-up bijgehouden, dus heb je altijd alle apps bij elkaar als een soort bibliotheek. Bij de App-store staan de apps onder aankopen.
- Als je een app download (betaald en gratis), dan heb je ook recht op alle updates in de toekomst. Als je regelmatig synchroniseert, gaat het vanzelf.
- Soms worden apps tijdelijk gratis aangeboden. Houd dit in de gaten. Zelfs als je de app niet direct wilt gebruiken. Hij wordt toch bewaard via iTunes of de App-store.
- Apps kun je verwijderen door met je vinger de app aan te raken, waarbij je de vinger ingedrukt houdt. Er komt na een paar seconden een zwart kruisje rechts boven de app. De app trilt ook een beetje. Klik op het kruisje. Als dit niet werkt, dan kun je via instellingen/algemeen/beperkingen instellen dat het wél mogelijk wordt.
- Als je de app hebt gekocht via iTunes, zal de app opnieuw verschijnen bij de volgende synchronisatie. Dit kun je voorkomen door de app in iTunes te deselecteren. Daarna synchroniseren en dan verwijderen de app van de iPad.

Eigen content organiseren

Foto's:

- Je zet foto's van je computer op de iPad door te synchroniseren via iTunes, je kunt ze ook via de Apple iPad Camera Connection kit direct op de iPad zetten. Of downloaden van je website, facebook et cetera en opslaan in je fotoalbum. Of via dropbox en iCloud opslaan op de iPad.
- Foto's organiseren (vanaf iOS5 en hoger, anders zijn er apps als Photo-sort for iPad): Ga naar de foto-

app (onderin), dan naar Albums, Wijzigen (rechtsboven), Nieuw album (links boven), naam geven en opslaan. Je krijgt dan alle foto's te zien en je kunt selecteren welke foto's in het nieuwe album moeten komen.

Met flashcards kun je vervolgens tekst of spraak koppelen aan de afbeeldingen. (een flashcard is een kaart met aan de ene kant een vraag en aan der andere het antwoord). Er zijn veel flashcard-apps, kijk maar eens op www.flashcardapps.info (engelstalig). Een handige manier om de communicatie te bevorderen. Er zijn ook Nederlandstalige apps zoals KleineGenie.

Film

Met video's kun je ook content toevoegen. Bijvoorbeeld de bladzijden van een boek inscannen, de bijbehorende tekst inspreken, exporteren als iMovie-format en importeren op de iPad. (Microsoft heeft hier ook een programmaatje voor, dan zet je het op Youtube).

Houd er wel rekening mee dat een video op de iPad veel ruimte inneemt, in dat opzicht is Youtube handiger.

Explain-everything is een (engelstalige) app waarmee je een soort interactieve lessen kunt maken. Je kunt foto's invoegen, erop schrijven, je stem opnemen en je kunt de projecten delen met anderen. Resultaat: trainings-videos. instructies etc.

Je kan ook:

- zelf boeken maken (bookmaker)
- zelf lessen maken (vizzle Player, ook in het Nederlands). De kosten zijn afhankelijk van het aantal abonnee's wat aan een les gekoppeld is. Daarbij betalen professionals een ander bedrag dan ouders.
- zelf een app maken, dat kan met speciale software, zoals Buzztouch. Als je klaar bent, exporteer je de broncode naar je computer en dan maak je er een uitvoerbare versie die je naar Apple stuurt, zodat zij het kunnen goedkeuren en in iTunes zetten. Het is eenvoudiger dan je denkt...

Er zijn veel mogelijkheden met de Thuis-knop. In tabelvorm:

Toetscombinaties	Waar ben ik als ik dat doe?	Wat gebeurt er?
1x klikken op Thuis	iPad is uit	Niets
	Standby modus	Naar iPad toegangsscherm
	1e bladzijde van het beginscherm (met de icoontjes van de apps)	Naar zoekscherm
	Elk andere bladzijde van het beginscherm	Naar 1e bladzijde van het beginscherm
	Zoekscherm	Naar 1e bladzijde van het beginscherm
	In een app	Naar 1e bladzijde van het beginscherm
2x klikken op Thuis	iPad is uit	Niets
	Standby modus	Naar iPad toegangsscherm en audiocontrole panel
	1e bladzijde van het beginscherm	Onderaan het scherm worden de apps getoond om te kunnen schakelen
	Elk andere bladzijde van het beginscherm	Onderaan het scherm worden de apps getoond om te kunnen schakelen
	Zoekscherm	Onderaan het scherm worden de apps getoond om te kunnen schakelen
	In een app	Onderaan het scherm worden de apps getoond om te kunnen schakelen

Screenshots maken van het hele scherm: houd de Thuis-knop ingedrukt en druk tegelijk eenmaal op de aan/uit knop; je vindt de foto in de foto-bibliotheek van de iPad.

Multitaskinggebaren: Gebaren met meerdere vingers (4 of 5). Is nieuw vanaf iOS 5. Bijvoorbeeld met 4 of 5 vingers naar boven vegen en dan krijg je onderaan het scherm het deelscherm met alle apps om snel te schakelen (multitasking scherm). Of met 4 of 5 vingers naar links vegen en je komt de vorige app terech (naar rechts en je komt in de volgende app). Je kunt deze mogelijkheid aan/uitzetten door middel van Instellingen/algemeen/Multitasking-gebaren

Onderhoud en problemen oplossen

Back-Up:

Belangrijk, zeker als je veel content zelf maakt. Dat kost veel tijd, wil je toch niet kwijtraken? Een iPad is nou eenmaal wat kwetsbaarder dan een pc en als ie van de trap af valt... Ook als je gebruik maakt van extra communicatie-technologie ben je goed zuur als je het kwijt bent en je kind kan zich niet meer uitdrukken...

Er is een verschil tussen een back-up en synchroniseren: een back-up kan alleen via iTunes, als je in iTunes met de cursor op de naam van de iPad (rechts) klikt. Je krijgt een kopie van wat er op de iPad staat.

Synchroniseren kan via iTunes, met kabel of draadloos, of via iCloud. Het is een back-up, maar er worden ook nieuwe data naar de iPad gekopieerd.

Update van het besturingssysteem:

Er wordt aangegeven wanneer er een update is van het besturingssysteem door middel van het bekende rode balletje.

Om de update te installeren ga je als volgt te werk: Ga naar iTunes op je pc, koppel de iPad aan de pc met de kabel, in het scherm waar wordt aangegeven dat er een nieuwe versie beschikbaar is klik je op 'download en werk bij', als er onderdelen zijn die op de iPad staan en niet in iTunes, dan doe je dat eerst ('werk bij') of niet. Je krijgt vervolgens een toelichting op de update (klik op 'ga door' nadat je het gelezen hebt) en mogelijk nieuwe voorwaarden die je moet accorderen en dan start het proces: back-up maken van alle apps (en verwijderen van de iPad!), installeren nieuwe software en de apps terugzetten.

Tip: Gebruik altijd dezelfde pc om de iPad te synchroniseren en/of te back-uppen en gebruik daarvoor bij voorkeur de meest nieuwe pc.

Update van de apps.

Wanneer een update beschikbaar is, wordt dit aangegeven met het rode balletje. Houd de updates bij. Het is eenvoudig: Appstore/updates (onderin)/alle updates (bovenin) of per app accorderen.

Organiseren van de apps

Via iTunes: eerst synchroniseren, dan in de menubalk boven in het scherm op Apps klikken, dan de gewenste apps (de)selecteren en klikken op 'pas toe'.

Je kunt ook de volgorde veranderen en mapjes aanbrengen door apps over elkaar heen te schuiven, er ontstaat een mapje welke je een naam kunt geven. Overigens kun je ook op de iPad zelf de mapjes maken op dezelfde manier, maar dan schuif je met je vingers.

Problemen oplossen

Er zit een handleiding op de iPad! Ga naar Safari, klik op het boekje linksboven (de bladwijzers) en daar staat de iPad-gebruikershandleiding.

Herstart is vaak de eerste optie, als de iPad bijvoorbeeld vastloopt of langzaam is: houd de aan/uit knop een paar seconden ingedrukt, er verschijnt dan een rode schuifbalk om de iPad uit te zetten. Om de iPad weer aan te zetten, kun je dezelfde aan/uit knop ingedrukt houden tot het appeltje op de scherm verschijnt. Wacht tenminste 10 seconden, voordat je de iPad weer aanzet. Hiermee leeg je het werkgeheugen en je krijgt een schone versie van het besturingssysteem.

Niet goed werkende programma's: als je ze niet echt nodig hebt, gooi ze weg. Anders verwijderen en opnieuw installeren. Als dat niet werkt, dan een alternatief zoeken voor het programma en/of de ontwikkelaar op de hoogte brengen en vragen om een oplossing.

En als dat allemaal niet helpt, dan Herstel: via iTunes/overzicht (in de menubalk bovenin)/herstel: er komt dan een back-up op iTunes, alles gaat van de iPad af, dan wordt het besturingssysteem opnieuw geïnstalleerd en kun je ervoor kiezen om de verwijderde apps en data al dan niet terug te zetten op de iPad.

Reset kan ook. Alles gaat van de iPad af, daarna komt er een 'verse' versie van het besturingssysteem. Via synchroniseren zet je de apps weer op de iPad. Via iCloud gaat dit vanzelf, als je iCloud hebt geactiveerd. Resetten kan op 2 manieren:

- Instellingen/algemeen/stel opnieuw in/en dan kiezen: alle instellingen (je content blijft bewaard), inhoud en instellingen (je content wordt ook verwijderd) etc.
- (Als de knoppen op de iPad niet meer werken) Houd de aan/uit knop en de Thuis-knop tegelijk ingedrukt gedurende 10 seconden tot het Apple reset icoon verschijnt. Hiermee worden alle instellingen hersteld, de content blijft bewaard. Het duurt 10 tot 15 minuten.

Trillende iconen en een kruisje links boven elke app? Waarschijnlijk heb je iets te lang op een app geklikt. Klik op de thuis-knop en het is voorbij. Misschien heb je per ongeluk een app verwijderd, die kun je dan opnieuw downloaden (gratis) via de App-store of iTunes.

Komt er muziek uit de iPad, ook al is ie uit? Dubbelklik op de Thuis-knop en zet de muziek uit via de muziekbalk bovenin het scherm.

En verder kunnen er soms rare dingen gebeuren: het scherm draait niet meer, het geluid is weg etc etc. Probeer dan eerst de normale oplossing zoals die is uitgelegd in dit boek en anders de herstelprocedure of Reset.